

## Za poduk in kratek čas.

Andreju Šumanu v spomin.

### II.

Sadno drevje saditi znati pa je za oni čas kaj več pomenilo, nego sedaj, ko je kultura, ki jo je povzdignol nadvojvoda Jovan, dospela v polni meri, bi skoro rekel, tudi do slovenskih goric. Dandanes zna s sadnim drevjem ravnati vsak šolar, ali znati bi vsaj moral. Takrat pa je bilo drugače. Ni bilo drevesnic, ne vinske šole ne kmetijsk. društva, ne učiteljev, ki bi vedeli kaj takega učiti ali bi učili. Slučajno je moj oče dobil v roke neke sadjerejske bukvice nekega Erfurtskega vrtnarja. Te je marljivo prebiral in študiral. Tudi takratni vračnik pri sv. Ani, Postič, je nagovarjal sadno drevje saditi. Sklep je bil storjen in tudi izvršitev ni izostala. Sred okolja na najboljši zemlji se je začelo po zimi kopati, da ilovica premrzne, spomladi pa torišče graditi. Prvo leto je rasel krompir, drugo leto, ko je bila zemlja dosti zrahljana, sejale so se peške, drevesca so rastle, skrbna roka jih je okopavala, ob svojem času cepila, drevesnica se je razvijala in mladih dreves se je iz nje pripravilo od leta do leta na kupe. Ne samo na domači zemlji so se mlada drevesa presajala, tudi sosedji so si jih nosili za denar ali za delo in tako se je sadna kultura širila po celi okolici.

Predno so bila mlada drevesa za presajo godna, služili so tudi divjaki, ki so rastle po gozdih. Marljivo jih je cepil in ko se je cepika dobro prijel in se požlahnjeno drevesce dosti okrepilo, prestavil je žlahtnik na sadovnik in na takih drevesih so rastle najboljše jabelka. Še dolgo poznej smo poznali in razločevali jabelka istega plemena, če so rastle na požlahnjenih divjakih ali na drevesih iz drevesnice.

Da se tudi pridnemu gospodarju vsaka reč ne posreči, umeje se samo ob sebi. Pa trdna volja in napredujoč poduk marsikaj popravi. Uči pa se človek iz lastnih napak. Še zdaj stoji v najstarejšem sadunosniku proti Volkovi meji nekoliko dreves, ki kažejo napake neskušnega sadjerejca. Ko so namreč takrat divjake cepili, vtikali so jim dve cepiki, kakor še dandanes. Ali dandanes vé vsak kmetič, da se ima jedna cepika odrezati, če obe poženeta, da se drevesce zdravna in z jednim krepkim vrhom kvišku poraste. A takrat jim je še žal bilo, lepo zdravo močno cepiko odrezati, naj rasteta obe! Nasledki so se kmalu pokazali. Drevo se je razklalo in hitreje pokončalo, le malo takih dreves je ostalo, ki še kažejo dvojno cepiko in dva vršiča.

Ko je drevesnica bila odgojila mladih dreves obilno in dosti krepkih, počelo se je presajevanje v veliki meri. Jame in vrhunci na

položenem travniku so se poravnale prejšnje zime, zemlja se je okopavala v dolgi vrsti, navažal se gnoj in črna prst. Dobro še pomnim, kako so klepetale babičke mešarice mimo gredé, češ: ali se Pamanu — tako je bilo domače ime — pamet meša ali kaj, da si tak travnik vkončuje, kaj pa bodo uboge kravice in junci imeli jesti? Uže je rastlo mlado drevje v dolgi vrsti, a Paman še ni pustil trave rasti, ampak okrajema je več let krompir sadil in tikve ali koruzo, poprek obdeloval je zemljo okoli za njivo, dokler se drevesca niso okrepila. Jednako je ravnal na vseh drugih sadunosnikih, ki jih je nastavil z drevesci. Bilo pa je tudi za sosedo celo kaj novega videti, kako so se po zimi sani obračale s črno prstjo, kako so se jame kopale po traku, tako da so vse vrste gledale po črti na vsako stran in tudi pošev. Ko so se spomladi drevesca stavila, pravil je, rad sem, če mi vsako drevesce v 15 letih le po grošu plačuje. Ali drevesca so počela nositi že mnogo prej, kot v 15. letu in plačevala več kakor po grošu, plačevala so obilen trud z obilnim sadom.

**Smešnica. 4.** Kmet je vozil doktorju drva iz lesa in je terjal zato en petak vožnine. To je bilo doktorju preveč. Ali kmet je rekel: „Saj si tudi Vi za kako tožbo daste, več kakor petak plačati in vam vendar ni težko je storiti.“ — „Da, prijatelj“ je odgovoril doktor, „moram pa z glavo delati.“ — „Saj so morali tudi moji voli, odvrne kmet, z glavo delati, ali mislite, da so z repom vlekli?“

## Razne stvari.

(Stoletnica šole.) Prihodnji mesec, 26. svečana. obhajala bode samostanska šola čč. oo. frančiškanov v Nazarjah, v zgornji Savinjski dolini, 100letnico svojega stanja. nje sedanji gospod učitelj Fr. Norbert Gregl. pa 25letnico svojega učiteljevanja na istej šoli.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda.) Začasni odbor za ustanovitev podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Maribor naznanja, da se vrši občni zbor dne 30. januarja zvečer ob 6. uri v dvorani čitalnice. Dnevni red je: 1. Poročilo dozdnega začasnega odbora, 2. čitanje pravil za podružnico in 3. volitev novih odbornikov.

(Redko počastenje.) G. M. Murko, modroslovce v Beču, bode te dni promoviran v doktorja modroslovja, to pa, kakor se pravi, „sub auspiciis imperatoris“, kajti je vse preskušnje z odliko napravil.

(Napoved odpovedi.) Načelnik v okrajnem zastopu v Mariboru je bil dosehal dr. Jožef Schmiderer, ali ker se je v Gradec preselil, misli se, kakor poroča „D. W.“, tej častni službi odreči, v deželnem odboru sedi se seveda bolje.

(Lep napredek.) Posojilnica v Mariboru obstoji sem od leta 1882 in je v teh 4 letih hranilnih vlog prejela za 347.860 gld. 27 kr., izplačala je tacihi za 130.970 fl. in 50 kr., ostane še jih tedaj za 216.889 gld. 77 kr. Posojil je izplačala za 576.138 gld., vrnilo pa se jih je za 349.086 gld. in 81 kr., ostane jih torej za 227.041 gld. in 19 kr. Ves denarni promet dosegel je veliko svoto, 1.685.951 gld. in 70 kr.

(Domoljubni sklep.) V Globokem pri Brežicah je obč. odbor sklenil, da bode odslej po vsem slovenski uradoval, to se pravi, da bode na uradniške dopise c. kr. oblasti le slovenski odgovarjal, občina sama pa že itak celi dve leti uraduje slovenski.

(Naselitev odvetnika.) Kakor izvemo, misli se za odvetnika naseliti v Rogacu nek dr. Katscher. Če nas vse ne moti, je mož žid in iz tistih krajev doma, odkoder prihajajo k nam ponivarji. Njega še je torej ravno za Rogatec manjkalo.

(Izneverjenje.) Poštni ravnatelj preiskuje poštarja v Ptuj, g. Fr. Zistlerja, do sedaj se je našlo za 13.800 fl. primanjkljaja. Kakor se sliši, je nek prijatelj poštarjev primanklaj zalozil in tedaj c. kr. pošta ne bode škode trpela.

(Umrli) je č. g. Janez Kinčič, vpok. župnik v Tinjah, v soboto dne 23. t. m. Živel je več let sem v Konjicah in imel je pri vseh veliko spoštovanje.

(Slov. slovstvo.) Mladi slov. pisatelj, gosp. Anton Trstenjak, urednik „Slovana“, je spisal in izdal lepo knjižico, „Spomenik slovenske vzajemnosti“. V njej opisuje lansko potovanje Slovencev na Velehrad in v Prago, za tem nam podaja „nekaj listov iz slov. knjige“, opisovaje delovanje nekih naših mož, potem pa še tudi življenje in delovanje nekaterih hrvatskih in českkih pisateljev. Knjiga ima tudi podobe in stane s pošto vred 1 fl. 10 kr.

(Ustanovljenje podružnice.) V Braslovčah se namerava osnovati podružnica sv. Cirila in Metoda. Prihodnjo nedeljo dne 31. januarja t. l. ob 3. popoldne bode o tej zadevi pogovor pri Blažetu v Rakovljah. Do sedaj je vpisanih čez 50 udov. Vsi domoljubni prijatelji vabijo se k temu pogovoru.

(Vabilo.) Občni zbor posojilnice v Pišecah bode dne 6. febr. ob 3. uri popoldne v uradni sobi. Dnevni red je 1. pregled in potrjenje računov, 2. volitev odbora, 3. volitev računskega pregledovalca, 4. razdelitev čistega dobička.

(Denarja se brani.) Nek narodni posestnik iz sv. Lovrenca v Slov. goricah je pri nekem notarju na Ptuj terjal slovensko pogodbo ali ta mu jo je odgovarjal. Kmet pa se na to obrne ter odide kar naravnost k drugemu notarju z isto prošnjo. Pri tem pa se mu je brez vsake overe ustreglo. Tako je prav!

(Posojilnica v Celji) je imela v 24. dan tega meseca svoj občni zbor. Ker je prejšnji načelnik, gospod Miha Vošnjak, odločno izrekel, da ne more več prevzeti posla načelnika, ker kot državni in deželni poslanec več ko pol leta ni v Celji navzoč, izvolil se je načelnikom gospod dr. Josip Sernec enoglasno. V odbor izvoljeni so pa bili gg.: Franc Janeš, trgovec, dr. Ludovik Filipič, odvetnik, Lovro Baš, c. kr. notar, Jožef Žičkar, vikar, prof. Davorin Valenčak, dr. Josip Vrečko in dr. Ivan Dečko, odvetn. kandidata in Janez Zupanc, posestnik, vsi v Celji.

(Račun in bilanca) Gornje-savinjske posojilnice v Mozirju kažeta, kako dobro in blagodejno je njeno delovanje. Premoženja ima že 21.653 gld. in 60 kr.

(Neljubno bolenje.) Prav iz srca se nam smili uboga „M. Z.“, kajti njeno novo uredništvo gleda grdo navskriž. V tem, ko ima pred seboj svoje dve zadnji številki, v katerih vse mrgoli psovek na slovensko ljudstvo in slovenske poslance, pa dolži nas, češ, da se zaganjamo le v osebe, stvari pa preziramo. Ne, ljubeznjiva sosedinja, te grde razvade liberalnih časnikov mi ne poznamo!

(Narodna čitalnica) na Vranskem ima na svečnico, t. j. dne 2. febr. t. l. ob 7. uri zvečer občni zbor v svojih prostorijah in z navadnim vspešdom.

(Vabilo) Polit. narod. gosp. društvo pri sv. Lovrencu v Slov. gor. ima občni javni zbor v nedeljo, to je 31. januarja t. l. ob 3. popoldne pri g. Koserju, z govori o gospodarskih in občinskih zadevah, ter konča s tombolo na korist domači šoli. Vse rodoljube sosednje vabi na mnogobrojno vdeležbo uljudno odbor.

(Javna zahvala.) Občni zbor posojilnice Celju je sklenil dne 24. januarja t. l. od svojega letnega dobička darovati sto goldin. kat. podpornemu društvu v Celju. V imenu šolske mladine, ki dobiva po kat. podpornem društvu primerno podporo, izreka slavni posojilnici v Celju najiskrenejšo zahvalo

odbor kat. podp. društva.

(Spremembe v Lavant. škofiji.) Č. g. Jakob Kolednik postal je župnik na Hajdinju; č. g. Valentin Mikuš pride za III. kaplana v Celje in č. g. St. Turkuš za II. kaplana k sv. Petru pri Mariboru. Kaplanija v Lučah ostane prazna.

(Spremembe pri učiteljstvu.) Gg.: Karol Pestevšek, učitelj v Slivnici pa Lovro Serajnik, učitelj na Prihovi, sta postala nadučitelja vsak na svojem mestu.

#### Loterijske številke:

V Gradcu 23. januarja 1886: 51, 34, 67, 36, 50  
V Dunaju „ „ „ 63, 71, 81, 75, 74

Prihodnje srečanje 30. januarja 1886